

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Autodiagnoza dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

Wstęp3

I. Charakterystyka instytucji i jej otoczenia4

1. Zasoby lokalowe4
2. Kadra. Analiza kompetencji zespołu5
3. Użytkownicy i Partnerzy Biblioteki6

II. Dostępność. Stan obecny7

1. Dostępność architektoniczna i ewakuacja7
2. Dostępność cyfrowa8
3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna9
4. Program i wydarzenia9
5. Zasoby dostępnych tekstów kultury10
6. Szczegółowa analiza oferty Biblioteki
z uwzględnieniem Modelu Dostępnej Kultury11

III. Identyfikacja barier i potencjałów13

1. Kluczowe bariery:13
2. Kluczowe potencjały:13

IV. Kierunki działań na przyszłość14

Wstęp

"Autodiagnoza dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu" została opracowana w okresie od września do października 2024 roku przez Zespół ds. dostępności, powołany w celu przyjrzenia się stanowi obecnemu, zidentyfikowania słabych i mocnych stron, wyciągnięcia wniosków dotyczących przyszłych działań w zakresie dostępności. Dokument wspiera proces analizy zasobów instytucji kultury, zwłaszcza dostępności oferty edukacyjno - kulturalnej Biblioteki.

Autodiagnoza jest efektem udziału Biblioteki w programie "Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury", realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Praca nad autodiagnozą została zainicjowana przez zespół ds. dostępności (7 osób z 15-osobowego składu pracowników Biblioteki) i była wspierana przez Annę Żórawską trenerkę-tutorkę podczas sesji tutoringu on-line. W proces zaangażowano osoby z różnorodnymi rolami, takie jak pracownicy merytoryczni bezpośrednio pracujący z czytelnikami, użytkownikami i publicznością (bibliotekarki/bibliotekarze), pracownicy administracyjni i pracownik gospodarczy. W pracach nad autodiagnozą uczestniczyły także osoby z niepełnosprawnościami i seniorzy.

Autodiagnoza zakłada procesowe przyglądanie się instytucji, przy użyciu różnorodnych narzędzi badawczych, takich jak obserwacje zachowań publiczności z niepełnosprawnościami czy osób starszych podczas wydarzeń. Wsparciem były także raporty i publikacje, takie jak "Narzędziownik. Diagnoza w kulturze" wydany przez Narodowe Centrum Kultury czy raport o stanie zapewnienia dostępności z 2021 roku. Dokument podkreśla rolę Modelu Dostępnej Kultury jako kluczowego odniesienia dla prowadzenia dalszych działań.

Autodiagnoza identyfikuje istniejące bariery i potencjały, a także wyznacza kierunki działań zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania. Dokument stanowi fundament do podejmowania systemowych działań w obszarze dostępności, uwzględniając zaangażowanie całego zespołu oraz konsultacje z ekspertami zewnętrznymi.

W procesie autodiagnozy uwzględniono przepisy:

1. Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
2. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
3. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego.

I. Charakterystyka instytucji i jej otoczenia

1. Zasoby lokalowe

Miejska Biblioteka Publiczna w Przasnyszu jest samorządową instytucją kultury działającą na terenie miasta Przasnysza i powiatu przasnyskiego. Na mocy porozumienia między Miastem a Powiatem Biblioteka objęła formalnie zasięgiem swojej statutowej działalności teren całego powiatu.

W 2018 roku biblioteka zmieniła swoją siedzibę przeprowadzając się do nowo wyremontowanego obiektu mieszczącego się przy ul. J. Dąbrowskiego 3. W chwili obecnej Miejską Bibliotekę Publiczną im. Zofii Nałkowskiej tworzą 2 jednostki organizacyjne: biblioteka główna (z oddziałem dla dzieci i młodzieży oraz oddziałem dla dorosłych) a także Filia nr 1. Siedziby poszczególnych placówek mieszczą się w następujących punktach na terenie Miasta:

Biblioteka główna zajmuje budynek o łącznej powierzchni użytkowej 580,34 m² przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 3. Na parterze znajduje się:

- oddział dla dzieci i młodzieży z wypożyczalnią wyposażoną w mobilne regały, strefą dla malucha, strefą multimedialną, wnęką sceniczną. Sala biblioteczna wyposażona jest w ścianę przesuwaną, dzięki której możliwe jest przekształcenie wypożyczalni w salę wielofunkcyjną
- pokój gromadzenia i opracowania zbiorów
- gabinet dyrektora
- pokój głównej księgowej z serwerownią
- pokój socjalny
- toalety
- pomieszczenie gospodarcze
- magazyn
- magazynek.

Z parteru prowadzi wyjście do letniej czytelnicy o powierzchni 113,85 m².

Piętro I budynku zajmuje:

- oddział dla dorosłych z wypożyczalnią i czytelnią, strefą relaksu i punktem multimedialnym oraz wydzielonym księgozbiorem regionalnym.
- sala szkoleniowa
- toalety.

Na II piętrze znajduje się sala warsztatowa wyposażona w aneks kuchenny o powierzchni 29,79 m².

W Przasnyszu działa także Filia nr 1 Biblioteki:

Filia nr 1 działa w lokalu wynajmowanym od Spółdzielni Mieszkaniowej (powierzchnia 79,4 m²) mieszczącym się w granicach dużego osiedla mieszkaniowego

W "Strategii Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu na lata 2025-2029" przyjętej uchwałą nr VIII/50/2024 Rady Miejskiej w Przasnyszu z dn. 28.10.2024 r. określono misję i wizję instytucji:

Misja:

Biblioteka - miejscem dla mieszkańców. Mieszkańcy - inspiracją dla Biblioteki.

Wizja:

Przyjazne miejsce - otwarte dla różnych grup wiekowych, społecznych, osób z niepełnosprawnościami, łączące tradycję z nowoczesnością. Integrujące i współpracujące z organizacjami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym i ponadlokalnym. Biblioteka jako miejsce inspiracji do działania, poszerzania wiedzy i umiejętności, udostępniające zasoby na nośnikach tradycyjnych i elektronicznych.

Biblioteka dysponuje nowoczesną infrastrukturą, w tym przestrzeniami dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, oraz szerokim zakresem zasobów, takich jak książki, audiobooki i materiały cyfrowe. Ważnym aspektem działalności jest organizacja warsztatów i wydarzeń integrujących różne grupy społeczne, co podkreśla zaangażowanie instytucji w promowanie dostępności i inkluzji społecznej.

2. Kadra. Analiza kompetencji zespołu

W Bibliotece pracuje łącznie 15 osób - w tym 2 osoby przebywają na urlopie macierzyńskim (stan na 30.06.2024) : 14 osób na pełnych etatach: 1 osoba na stanowisku dyrektora, 10 na stanowiskach bibliotekarskich, 1 pracownik obsługi biurowej, 2 pracowników gospodarczych, 1 osoba na ¼ etatu: główna księgowa. W skład zespołu wchodzi 2 osoby z niepełnosprawnością ruchową w stopniu znacznym (dyrektor, pracownik działu gromadzenia i opracowywania zbiorów).

Analiza kompetencji zespołu Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu wskazuje na różnorodne doświadczenia i umiejętności w zakresie zapewniania dostępności.

Decyzje dotyczące dostępności były podejmowane dotychczas głównie w ramach realizacji konkretnych projektów, takich jak "Kultura bez barier." Chociaż brakowało oficjalnego zarządzenia w tej sprawie, zespół wykazywał dużą wrażliwość na potrzeby użytkowników, kierując się intuicją i troską o zapewnienie dostępności.

Obecnie w Bibliotece działa siedmioosobowy zespół ds. dostępności, który reprezentuje wszystkie działy instytucji. Każdy z członków zespołu wnosi różnorodne kompetencje, zdobyte podczas szkoleń oraz realizacji projektów. Na przykład:

- K.Ś. nadzorowała realizację programu "Kultura bez barier";
- M.P. prowadziła warsztaty dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz seniorów;

- T.G. zajmował się audytami dostępności i redagowaniem kluczowych dokumentów, takich jak "Przedprzewodnik";
- M.S. odpowiadała za działania związane z dostępnością obiektów bibliotecznych;
- E.K. wykorzystywała swoje zaawansowane umiejętności językowe w projektach.

Zespół przeszedł szereg szkoleń, obejmujących obsługę osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, organizację wydarzeń inkluzyjnych oraz ewakuację osób z niepełnosprawnościami. Jednak wciąż brakuje praktyki w obszarach takich jak komunikacja z osobami z ograniczeniami w zakresie słuchu, rozumienia i czucia.

Zidentyfikowano potrzebę formalizacji działań zespołu oraz wzmocnienia zarządzania dostępnością w Bibliotece. Kluczowe rekomendacje obejmują:

1. Ogłoszenie decyzji o priorytetowym traktowaniu dostępności, włączając cały zespół w proces podejmowania decyzji;
2. Publikację informacji o składzie zespołu i funkcjach lidera dostępności na stronie internetowej oraz w innych dostępnych miejscach;
3. Kontynuację szkoleń oraz wdrażanie dobrych praktyk, szczególnie w zakresie przygotowywania dostępnych materiałów i komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach;
4. Regularne konsultacje z użytkownikami i ekspertami zewnętrznymi w celu doskonalenia praktyk dostępnościowych.

Biblioteka planuje **dalsze rozwijanie kompetencji zespołu** oraz systematyczne monitorowanie efektów działań w tym zakresie, co pozwoli na lepsze spełnianie potrzeb użytkowników i pełniejsze realizowanie misji dostępności.

3. Użytkownicy i Partnerzy Biblioteki

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu współpracuje z różnorodnymi grupami użytkowników, w tym osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami. Uczestnicy działań instytucji reprezentują różne obszary dostępności zgodnie z Modelem Dostępnej Kultury, takie jak wzrok, słuch, ruch, rozumienie i czucie.

Reprezentanci tych grup pojawiają się w Bibliotece jako:

- pracownicy
- współpracownicy i zleceniobiorcy
- wolontariusze
- publiczność bierna
- publiczność włączona w działania

Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną, poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu instytucji oceniany jest jako zdecydowanie wysoki w przypadku osób starszych

i umiarkowanie wysoki dla osób z niepełnosprawnościami. Wciąż jednak pozostają grupy niewyróżniające się lub niewidoczne, co wskazuje na potrzebę dalszych działań.

Biblioteka nawiązała szereg relacji z organizacjami oraz indywidualnymi osobami. Partnerstwa obejmują formalne relacje z instytucjami, takimi jak PZN Koło Przasnysz, SOSW, WTZ czy Środowiskowy Dom Samopomocy, oraz nieformalne kontakty z grupami, takimi jak Klub Rękodzieła czy Społeczna Rada Biblioteczna. Od 2018 roku, kiedy Biblioteka przeniosła się do nowej siedziby, poszerzono ofertę i zyskano nowych użytkowników, w tym osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami.

Od 2024 roku wznowiono współpracę ze Szpitalem, umożliwiając pacjentom dostęp do zasobów biblioteki. Z usług korzystają głównie osoby przebywające na oddziale rehabilitacji.

Plany na przyszłość obejmują:

- nawiązanie nowych relacji z osobami i instytucjami wspierającymi działania w obszarze czucia i rozumienia,
- współpracę z terapeutami, edukatorami, opiekunami i bliskimi osób o szczególnych potrzebach (szczególnie w obszarze czucia i rozumienia),
- włączanie mieszkańców miasta w życie Biblioteki, szczególnie tych z grup mniej widocznych, takich jak osoby ze spektrum autyzmu czy z ograniczeniami w obszarze rozumienia.

Naszym celem jest, aby Biblioteka była postrzegana jako miejsce przyjazne i otwarte dla wszystkich mieszkańców miasta, niezależnie od ich potrzeb i ograniczeń.

II. Dostępność. Stan obecny

1. Dostępność architektoniczna i ewakuacja

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu dąży do zapewnienia pełnej dostępności architektonicznej swoim użytkownikom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami. W 2022 roku instytucja przeprowadziła samodzielny audyt dostępności architektonicznej we współpracy z osobami z niepełnosprawnością ruchową. Wyniki audytu wskazały zarówno istniejące udogodnienia, jak i obszary wymagające poprawy.

Do największych **barier** zaliczono:

- w bibliotece głównej: drzwi wejściowe w bibliotece głównej (niedostosowany uchwyt i brak automatycznego siłownika), nierówną powierzchnię czytelnicy letniej oraz brak oznaczonego miejsca parkingowego w bezpośredniej bliskości biblioteki głównej.
- w Filii przy ul. Orlika 27 małą powierzchnię wypożyczalni (brak możliwości skorzystania z księgozbioru przez osoby na wózkach).

Atutami architektonicznymi są

- w bibliotece głównej: wejście główne pozbawione jest stopni i progów, platforma windowa, dostępne toalety, system nawigacyjny i przywoławczy, krzesło ewakuacyjne ułatwiające ewakuację w sytuacji zagrożenia osobom z trudnościami w poruszaniu się. „Przedprzewodnik” i Wirtualny spacer po budynku, dostępny online, umożliwia użytkownikom zapoznanie się z układem przestrzeni i istniejącymi udogodnieniami.
- w Filii: podjazd oraz dostępna czytelnia - w roku 2022 w ramach projektu „Kultura bez barier” czytelnia Filii przeszła gruntowny remont: zlikwidowano ścianę działową, wymieniono drzwi, podłogę, pomalowano pomieszczenie i zakupiono nowe wyposażenie, dzięki czemu czytelnia stała się bardziej dostępna dla osób z trudnościami w poruszaniu się i osób starszych.

Obecnie biblioteka nie posiada procedury ewakuacji uwzględniającej potrzeby osób z niepełnosprawnościami jako części Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwpowodziowego. Wdrożenie takiego dokumentu stanowi priorytet na przyszłość. Dostępność architektoniczna instytucji została szczegółowo opisana w "Przedprzewodniku," który jest dostępny dla użytkowników w zakładce "Biblioteka dostępna" na stronie internetowej Biblioteki (<https://mbpprzasnysz.pl/dostepnosc>).

Kierunkiem działań na przyszłość jest systematyczne usuwanie istniejących barier, takich jak modernizacja drzwi wejściowych, zapewnienie dostępności do księgozbioru w Filii oraz dostosowanie czytelni letniej. Realizacja tych celów ma być wspierana środkami grantowymi w ramach przedsięwzięcia "Projektowanie Uniwersalne Kultury".

2. Dostępność cyfrowa

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu podejmuje działania mające na celu zapewnienie dostępności cyfrowej zgodnie z minimalnymi wymogami określonymi w art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obecnie instytucja nie przeprowadziła formalnego audytu dostępności cyfrowej. Testowanie dostępności odbywa się za pomocą bezpłatnych narzędzi, takich jak NVDA, jednak brak szkoleń i pełnego wdrożenia dobrych praktyk powoduje trudności w dokładnej ocenie stanu faktycznego.

Deklaracja dostępności cyfrowej jest opublikowana w zakładce "Dostępna Biblioteka" na stronie internetowej (<https://mbpprzasnysz.pl/dostepnosc>) i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dokument jest regularnie aktualizowany, co świadczy o uwadze instytucji na kwestie dostępności.

Do głównych barier w dostępności cyfrowej należą brak tekstów alternatywnych do materiałów wizualnych, niedostatek kompetencji w tworzeniu dokumentów cyfrowych, brak napisów rozszerzonych oraz audiodeskrypcji.

Z kolei mocne strony to strona internetowa oparta na Kuźni dostępnych stron, znana z wysokich standardów, oraz regularne aktualizacje deklaracji dostępności.

Priorytetem na przyszłość jest organizacja szkoleń dla zespołu, szczególnie osób odpowiedzialnych za redagowanie treści online, oraz zapoznanie się z narzędziami opartymi na sztucznej inteligencji, które mogą usprawnić proces tworzenia treści dostępnych.

3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu podejmuje działania na rzecz dostępności informacyjno-komunikacyjnej, mając na celu umożliwienie wszystkim użytkownikom pełnego dostępu do oferowanych informacji i usług.

Obecnie instytucja nie przeprowadziła audytu w tym zakresie, jednak dostępność informacyjno-komunikacyjna jest szczegółowo opisana w "Przedprzewodniku" oraz w deklaracji dostępności. Te dokumenty są kluczowymi źródłami informacji dla użytkowników.

Do najważniejszych **barier** w tym obszarze zaliczono brak tłumacza języka migowego, brak znajomości podstaw języka migowego wśród pracowników, problemy techniczne z pętlami indukcyjnymi oraz brak informacji w tekście łatwym do czytania i w PJM (Polski Język Migowy).

Zaletą biblioteki jest jednak możliwość kontaktu za pomocą maila, SMS-ów i Messengera, a także funkcjonowanie pętli indukcyjnych, które po odpowiednich konserwacjach skutecznie wspierają osoby słabosłyszące. Istotnym narzędziem informacyjnym pozostaje "Przedprzewodnik", który zbiera informacje o dostępności, choć nie został opracowany w formie ETR (łatwej do czytania i rozumienia).

Priorytety na przyszłość obejmują podwyższenie kompetencji zespołu poprzez szkolenia oraz wdrożenie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, umożliwiających komunikację w czasie rzeczywistym. Biblioteka deklaruje otwartość na zapewnienie komunikacji w PJM w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby.

4. Program i wydarzenia

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu angażuje się w organizację dostępnych wydarzeń i programów, które odpowiadają na potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Dotychczas zrealizowano szeroki wachlarz działań, takich jak spotkania autorskie, wystawy, koncerty oraz warsztaty tematyczne. W szczególności uwagę zwrócono na warsztaty plastyczne i muzyczne dla dzieci z niepełnosprawnościami, zajęcia w Klubie Rękodzieła dla osób starszych, indywidualne warsztaty rękodzieła w domach i szpitalach oraz warsztaty z obsługi smartfonów i e-czytników dla seniorów.

Biblioteka oferuje także szeroki dostęp do księgozbioru, w tym audiobooków oraz książek z dużą czcionką. Użytkownicy mogą korzystać z kodów dostępu do platformy e-booków, a także wypożyczać czytniki e-booków oraz czytniki umożliwiające odsłuchiwanie książek mówionych. Usługa "Książka na telefon" pozwala na dostarczanie zamówionych książek do domów czytelników, a punkt biblioteczny w szpitalu umożliwia korzystanie z zasobów biblioteki przez pacjentów.

Promocja wydarzeń odbywa się za pomocą strony internetowej, mediów społecznościowych, plakatów oraz SMS-ów wysyłanych do czytelników. Na początku każdego miesiąca publikowany jest kalendarz nadchodzących wydarzeń.

Proces planowania uwzględnia udział osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, co pozwala na lepsze dopasowanie oferty do potrzeb społeczności lokalnej. Dodatkowo w promocję i ewaluację wydarzeń zaangażowane są grupy nieformalne, takie jak Klub Rękodzieła oraz Społeczna Rada Biblioteczna. Regularna ewaluacja odbywa się podczas cotygodniowych spotkań zespołu, a także w formie ankiet i rozmów z uczestnikami.

W przyszłości biblioteka planuje rozwój wydarzeń w obszarze czucia i rozumienia, takich jak zajęcia sensoryczne oraz działania integrujące różne grupy społeczne.

5. Zasoby dostępnych tekstów kultury

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu dysponuje różnorodnymi tekstami kultury dostępnymi dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

1. Dostępność tekstów kultury:

- ☐ Biblioteka oferuje teksty dostępne dzięki narzędziom adaptacyjnym, takim jak czytniki i czytniki e-booków.
- ☐ w zasobach znajdują się również teksty opracowane od podstaw jako dostępne, takie jak audiobooki, książki z dużą czcionką, platforma e-booków (kody) oraz książki sensoryczne (dotykowe i dźwiękowe).

2. Ocena liczby dostępnych tekstów:

- ☐ oferta audiobooków jest wystarczająca do obsługi użytkowników o szczególnych potrzebach.
- ☐ istnieje jednak niedobór materiałów takich jak kody do platformy e-booków oraz książek z dużą czcionką, które są szczególnie popularne wśród osób starszych.

3. Przechowywanie narzędzi dostępu:

- ☐ teksty kultury i narzędzia dostępu są przechowywane w formie cyfrowej oraz tradycyjnej, w zależności od obiektu.

4. Dostępność bazy tekstów kultury:

- ☐ informacje o dostępnych tekstach są udostępniane zarówno online, jak i w siedzibie instytucji.
- ☐ jednak widoczność i dostępność tych informacji wymagają poprawy.

5. **Rodzaje dostępnych tekstów:**

- ☐ audiobooki, książki z dużą czcionką, platformy e-booków (kody), książki sensoryczne oraz książki w językach obcych.

6. **Przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury:**

- ☐ brak możliwości zapisu zdalnego utrudnia dostęp dla osób, które nie mogą odwiedzić biblioteki.
- ☐ niewystarczająca promocja dostępnych materiałów.
- ☐ ograniczenia finansowe uniemożliwiają zakup większej liczby kodów do platform e-booków.

7. **Wykorzystanie tekstów podczas wydarzeń:**

- ☐ teksty kultury są wykorzystywane podczas warsztatów dla dzieci, takich jak tworzenie książek sensorycznych, oraz warsztatów dla dorosłych, obejmujących korzystanie z czytników e-booków i audiobooków.

8. **Dostępne obiekty w otoczeniu:**

- ☐ w pobliżu biblioteki znajdują się dostępne obiekty, takie jak Urząd Miasta z podjazdem i windą.

Biblioteka zamierza kontynuować rozwój swojej oferty tekstów kultury, skupiając się na zwiększaniu dostępności i promowaniu dostępnych zasobów w sposób bardziej efektywny.

6. Szczegółowa analiza oferty Biblioteki z uwzględnieniem Modelu Dostępnej Kultury

Zespół ds. dostępności dokonał szczegółowej analizy dostępności swojej oferty, uwzględniając Model Dostępnej Kultury. Analiza ta opiera się na kluczowych obszarach, takich jak wzrok, słuch, ruch, rozumienie i czucie, z uwzględnieniem etapów podróży publiczności.

Obszar widzenie

1. **Pozyskanie informacji o wydarzeniu:**

- ☐ **jest:** informacje są udostępniane za pomocą SMS-ów, plakatów (z kodami QR prowadzącymi do "Przedprzewodnika"), kontaktu telefonicznego oraz mediów społecznościowych.
- ☐ **powinno być:** teksty alternatywne do grafik i zdjęć.

2. **Poruszanie się po przestrzeni instytucji:**

- ☐ **jest:** Wsparcie zapewniają taśmy kontrastowe, tabliczki w brajlu oraz asysta zespołu.
- ☐ **powinno być:** oznaczenie elementów stanowiących potencjalne zagrożenie, takich jak niebezpieczne elementy przeszklone.

3. **Doświadczenie wydarzenia:**

- ☐ **jest:** dostępne są książki z dużą czcionką, audiobooki i czytniki i czytniki książek.
- ☐ **powinno być:** rozwiązania, takie jak audiodeskrypcja.

Obszar słyszenie

1. Pozyskanie informacji:

- ☐ **jest:** informacje o wydarzeniach są udostępniane za pomocą SMS-ów, filmików z napisami oraz kontaktu osobistego.

2. Doświadczenie wydarzenia:

- ☐ **powinno być:** napisy do materiałów audiowizualnych oraz organizowanie dla pracowników szkoleń z komunikacji z osobami słabosłyszącymi.

Obszar poruszanie się

1. Poruszanie się po przestrzeni:

- ☐ **jest:** instytucja oferuje podjazd, windę i odpowiednie oznaczenia.
- ☐ **powinno być:** automatyzacja drzwi w bibliotece głównej, organizacja przestrzeni plenerowej przyjaznej osobom z niepełnosprawnością ruchową (czytelnia letnia), dostępna wypożyczalnia w Filii,

Obszar rozumienia

1. Pozyskanie informacji:

- ☐ **jest:** nauczyciele i opiekunowie wspierają proces przekazu informacji.
- ☐ **powinno być:** informacje są udostępniane w prostym języku

2. Doświadczenie wydarzenia:

- ☐ **jest:** zajęcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną są planowane dla zorganizowanych grup i dostosowywane do ich potrzeb
- ☐ **powinno być:** umiejętność pracowników Biblioteki organizowania zajęć włączających - szkolenia w tym zakresie dla osób prowadzących.

Obszar czucia

1. Pozyskanie informacji:

- ☐ **jest:** opis wydarzeń uwzględniający szczegóły, takie jak ramy czasowe wydarzenia.
- ☐ **powinno być:** opis wydarzeń uwzględniający takie szczegóły jak natężenie światła czy hałasu.

2. Doświadczenie wydarzenia:

- ☐ **jest:** użytkownicy uczestniczą w wydarzeniach i korzystają z księgozbioru na zasadach określonych w Regulaminie korzystania z Biblioteki i Regulaminie wydarzeń i imprez.
- ☐ **powinno być:** stworzenie przestrzeni wyciszenia (biblioteka główna, Filia) oraz dostosowanie wydarzeń do potrzeb osób nadwrażliwych na bodźce, zwiększenie kompetencji pracowników Biblioteki w zakresie obsługi użytkowników z niepełnosprawnościami w obszarze czucia.

Analiza dostarcza wniosków, które będą wdrażane w celu dalszego zwiększania dostępności oraz jakości oferty biblioteki, zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania.

III. Identyfikacja barier i potencjałów

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu, realizując misję dostępności, identyfikuje kluczowe bariery i potencjały w obszarze zapewniania równego dostępu do swoich zasobów i działań.

1. Kluczowe bariery:

A. Dostępność architektoniczna:

- ☐ drzwi wejściowe do budynku biblioteki głównej – niedostosowany uchwyt i brak automatycznego siłownika,
- ☐ nierówna nawierzchnia czytelni letniej, utrudniająca poruszanie się.
- ☐ brak przestrzeni manewrowej w wypożyczalni Filii uniemożliwiająca korzystanie ze zbiorów osobom z niepełnosprawnością ruchową.
- ☐ brak oznaczonego miejsca parkingowego dla OzN w bezpośredniej bliskości budynku Biblioteki.

B. Dostępność cyfrowa:

- ☐ strona internetowa Biblioteki nie jest w pełni dostępna cyfrowo,
- ☐ brak tekstów alternatywnych do grafik i zdjęć na stronie internetowej i mediach społecznościowych.
- ☐ ograniczona liczba dostępnych formatów, takich jak audiodeskrypcja czy napisy rozszerzone.

C. Dostępność informacyjno-komunikacyjna:

- ☐ brak tłumacza języka migowego i brak znajomości PJM wśród pracowników.
- ☐ problemy techniczne z działaniem pętli indukcyjnych.

D. Promocja dostępności:

- ☐ niewystarczająca promocja dostępnych zasobów, takich jak np. audiobooki czy kody do platformy e-booków.
- ☐ brak zdalnej rejestracji użytkowników.

2. Kluczowe potencjały:

A. Infrastruktura:

- a. nowoczesne przestrzenie w głównym budynku biblioteki, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obszar poruszanie i wzrok)
- b. dostępny podjazd, winda oraz system nawigacyjny i przywoławczy z tabliczkami w brajlu.

B. Zasoby tekstów kultury:

- a. szeroka oferta audiobooków, książek z dużą czcionką.

- b. możliwość korzystania z czytników e-booków i czytników.

C. Zaangażowanie zespołu:

- a. doświadczony zespół uczestniczący w szkoleniach z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami.
- b. współpraca ze środowiskiem lokalnym (instytucje, organizacje i mieszkańcy)

D. Innowacyjne działania:

- a. usługi takie jak "Książka na telefon" oraz Punkt Biblioteczny w szpitalu.
- b. Wydarzenia włączające w obszarach widzenie i poruszanie się
- c. plany rozwoju oferty we wszystkich obszarach Modelu Dostępnej Kultury.

Identyfikacja tych elementów pozwala Bibliotece na świadome planowanie działań, które zmniejszą istniejące bariery i w pełni wykorzystają potencjał instytucji, wspierając dostępność dla wszystkich użytkowników.

IV. Kierunki działań na przyszłość. Zidentyfikowane potrzeby.

Aby osiągnąć pełną dostępność, Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu planuje wdrożenie następujących inicjatyw i zmian organizacyjnych:

1. Modernizacja infrastruktury i wyposażenia:

- ☐ zamontowanie systemu automatycznego otwierania drzwi wejściowych do budynku biblioteki głównej,
- ☐ modernizacja przestrzeni czytelnicy letniej: wyrównanie powierzchni, stworzenie stref zieleni z roślinami sensorycznymi oraz sceny letniej z elementami architektury ogrodowej;
- ☐ zapewnienie w bezpośredniej bliskości budynku biblioteki głównej, dostępnego miejsca parkingowego dedykowanego OzN.
- ☐ modernizacja przestrzeni wypożyczalni w Filii umożliwiająca korzystanie z wypożyczalni OzN w obszarze ruchu i osobom starszym (remont + zakup regałów)
- ☐ utworzenie strefy wyciszenia w Filii i w budynku biblioteki głównej (remont i zakup wyposażenia),

2. Rozwój dostępności cyfrowej:

- ☐ zapewnienie całkowitej dostępności cyfrowej strony internetowej Biblioteki.
- ☐ wprowadzenie tekstów alternatywnych dla grafik i zdjęć na stronie internetowej.
- ☐ przygotowanie audiodeskrypcji oraz napisów rozszerzonych dla materiałów multimedialnych.

3. Podniesienie kompetencji zespołu:

- ☐ szkolenia z zakresu obsługi użytkowników oraz realizacji wydarzeń włączających (obszar czucie, rozumienie i słyszenie),
- ☐ organizacja szkoleń z zakresu języka migowego (PJM) oraz komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach (obszar czucie, rozumienie i słyszenie)

- ☐ warsztaty z obsługi narzędzi dostępu, takich jak np. pętle indukcyjne.

4. Promocja i komunikacja:

- ☐ intensyfikacja promocji dostępnych zasobów, np. audiobooków, książek z dużą czcionką, czytników i czytników e-booków.
- ☐ rozbudowa systemu zdalnej rejestracji użytkowników, umożliwiającego dostęp do usług bez konieczności wizyty w Bibliotece.

5. Rozszerzenie oferty:

- ☐ wprowadzenie wydarzeń i zajęć włączających OzN (obszar rozumienia, czucia, słyszenia).